

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel.+370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai	2026-	Nr.
	I 2026-04-11	Nr. (1.6 Mr)2T-407

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Išnagrinėjome Jūsų 2026-04-11 raštu Nr. (1.6 Mr)2T-407 pateiktus derinti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 23, 26, 27, 29, 35, 70, 79², 114, 115, 117 ir 156 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – ABTĮ projektas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 11 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VAI projektas), Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – IAGNTĮ projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 104¹, 146, 148, 151, 152, 155, 156 ir 159 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – MAI projektas), Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 30¹ ir 31² straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo Nr. IX-2183 38 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – MUVGIĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai) ir teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl pastabų ir pasiūlymų Įstatymų projektams

Manytina, kad apskundimo termino pailginimas iki 2 mėnesių sukels priešingą efektą, t. y. palėtins, o ne paspartins administracinių ginčų nagrinėjimą. Tai, kad pailgės apskundimo terminai, neeliminuos pateiktų skundų tikslinimo ir atitinkamai teismo ar kito ginčą nagrinėjančio subjekto papildomo darbo. Pažymėtina, kad administracinis ginčas, neįskaitant jo nagrinėjimo, vien dėl apskundimo terminų pailginimo galės užtrukti iki 9 mėnesius (skaičiuojamas tik apskundimo terminas, jei pareiškėjas skundą teiks pirmiausia pačiam viešojo administravimo subjektui (2 mėnesiai), po to aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui (2 mėnesiai), po to administracinių ginčų komisijai (2 mėnesiai), po to Regionų apygardos administraciniam teismui (1 mėnesis) ir apeliacine tvarka Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui (2 mėnesiai).

Manytina, kad prieš ilginant apskundimo terminus, pirmiausia turėtų būti įvertinta, ar egzistuoja objektyvus poreikis juos ilginti (kad yra problema, kurią reikia spręsti). Manytina, kad teismų darbo krūvis dėl pailginto skundų padavimo termino nepamažės, nes ne šis veiksnys lemia skundų padavimo teismui skaičių, o asmenų aktyvus veikimas naudojantis konstitucine teise skųsti viešojo administravimo subjekto veiksmus/neveikimą.

Atsižvelgiant į aiškinamąjį raštą, neaišku, kodėl 7 kalendorinių dienų terminas paduoti atskiruosius skundus, įtvirtintas ABTĮ 152 straipsnio 2 ir 3 dalyse, nesiūlomas ilginti, nors teigiama, kad 1 mėnesio terminas skundui pateikti per trumpas ir yra poreikis jį ilginti iki 2 mėnesių. Taip pat neaišku, kodėl analogiško turinio sprendimui laikyti skundą nepaduotu tik nagrinėjant ginčų komisijoje pagal IAGNTĮ projekto 13 straipsnį, kuriuo keičiama IAGNTĮ 22 straipsnio 1 dalis, siūloma nustatyti 2 mėnesių apskundimo terminą.

Dėl pastabų ir pasiūlymų VAI projektui

Atkreiptinas dėmesys, kad Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 10 straipsnio 5 dalies 7 punktą reikalauja, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta *administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką*. VAI 14 straipsnyje nustatyta, kad *asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą arba veiksmą (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui, arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui*. Problema dėl galiojančios redakcijos VAI 14 straipsnyje nurodytos galimybės apskusti sprendimus tam pačiam viešojo administravimo subjektui arba aukštesniam pagal pavaldumą (kai specialiuose teisės aktuose nenustatyta tokia apskundimo tvarka ir terminai) nesprendžiama ir VAI projekte išdėstant 14 straipsnį. Atkreiptinas dėmesys, kad bendras principas, kad viešojo administravimo subjekto sprendimai turi būti teisėti ir pagrįsti. VAI 11 straipsnio 3 dalis 3 punkte įtvirtinta galimybė nenagrinėti skundo, *jei paaiškėja, kad dėl to paties klausimo atsakymą yra pateikęs arba sprendimą yra priėmęs viešojo administravimo subjektas, į kurį kreiptasi, arba kitas kompetentingas viešojo administravimo subjektas ir asmuo nepateikia naujų duomenų, leidžiančių abejoti ankstesnio atsakymo pagrįstumu ar ginčyti viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą*.

Siekiant pašalinti galimus neaiškumus, galimas asmenų pretenzijas dėl apskundimo tvarkos nurodymo ir užtikrinti veiksmingą pareiškėjų teisę ginčyti administracinius sprendimus, turėtų būti aiškiau reglamentuota, kaip elgtis viešojo administravimo subjektui (kokią apskundimo tvarką nurodyti), kai įstatymuose nenumatyta jo kompetencija panaikinti priimtus savo sprendimus, taip pat, kai aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui nesuteikta teisė panaikinti žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtus sprendimus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina įvertinti galimybę tikslinti VAI 14 straipsnį, nustatant teisinį reguliavimą, kad tik tais atvejais, kai specialiuosiuose teisės aktuose įtvirtinta viešojo administravimo subjekto kompetencija panaikinti savo sprendimus – sprendimas gali būti skundžiamas tam pačiam viešojo administravimo subjektui, ir tik tais atvejais, kai specialiuosiuose teisės aktuose įtvirtinta aukštesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto kompetencija panaikinti žemesnio pagal pavaldumą viešojo administravimo subjekto priimtą sprendimą – sprendimas gali būti skundžiamas aukštesniam pagal pavaldumą viešojo administravimo subjektui. VAI projekte išdėstant VAI 14 straipsnį įtvirtinta, kad „*Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksmą (neveikimą) <...>*“ tačiau Administracinių bylų teisenos įstatyme ar ABTĮ projekte, ir Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme ar IAGNTĮ projekte teismų ir ginčų komisijos kompetencijai nepriskirta nagrinėti skundų dėl „kitokio viešojo administravimo subjekto atsakymo į asmens prašymą ar skundą“, atsižvelgiant tai, manytina, kad nuostata tikslintina „*Asmuo turi teisę apskusti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ~~ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą~~ arba veiksmą (neveikimą) <...>*“.

Dėl pastabų ir pasiūlymų IAGNTĮ projektui

IAGNTĮ projekto 9 straipsniu siūloma pakeisti IAGNTĮ 11 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Administracinių ginčų komisijos reikalaujama medžiaga ar dokumentų kopijos turi būti jai perduotos per E. pristatymo sistemą, siunčiant registruotąją pašto siuntą arba tiesiogiai ne vėliau kaip per 5 8 darbo dienas nuo reikalavimo gavimo dienos. Prireikus administracinių ginčų komisijos narys, paskirtas pranešėju byloje, šį terminą gali pratęsti.“

Iš esmės šiam pakeitimui pritariame, tik manome, kad terminas turėtų būti ne 8 darbo dienos, o 10 darbo dienų t. y. analogiškas ABTĮ 67 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytam terminui, ir siūlome šį punktą išdėstyti taip:

„3. Administracinių ginčų komisijos reikalaujama medžiaga ar dokumentų kopijos turi būti jai perduotos per E. pristatymo sistemą, siunčiant registruotąją pašto siuntą arba tiesiogiai ne vėliau kaip per ~~5 10 darbo dienas~~ **darbo dienų** nuo reikalavimo gavimo dienos. Prireikus administracinių ginčų komisijos narys, paskirtas pranešėju byloje, šį terminą gali pratęsti.“

Šis siūlymas teikiamas, atsižvelgiant į tai, kad administracinių ginčų komisijos dokumentas nuo jo gavimo institucijoje iki atsiliepiamo rengėjo dažnu atveju nukeliauja ne tą pačią dieną, taip pat užtrunka vizavimas ir reikiamos medžiagos surinkimas iš padalinių, todėl atsiliepiamą rengiančiam darbuotojui dažnu atveju atsiliepiamo surašymui realiai lieka viena diena (neskaitant kitų jo turimų darbų), todėl šiuo metu įtvirtintas 5 darbo dienų terminas atsiliepimui ir su ginčų susijusiai medžiagai pateikti yra objektyviai per trumpas, o siekiant administracinės naštos mažinimo (prašymo termino pratęsimui pateikimo ginčų komisijai bei ginčų komisijos sprendimo dėl termino pratęsimo/ nepratęsimo) yra poreikis tikslinti IAGNTĮ, nustatant ilgesnį 10 darbo dienų terminą atsiliepimui ir su ginčų susijusiai medžiagai pateikti, kuris būtų lygiavertis ABTĮ 67 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytam 14 kalendorinių dienų terminui atsiliepimui pateikti.

Atsižvelgiant į tai, kad IAGNTĮ projektu tiek Lietuvos administracinių ginčų kompetencijai, tiek jos teritoriniams padaliniais suteikiama kompetencija nagrinėti tuos pačius ginčus, o jų kompetencija paskirstoma taip: Lietuvos administracinių ginčų komisijos kompetencija sutampa su Vilniaus apygardos teismo veiklos teritorija, o jos teritorinių padalinių: Kauno apygardos skyriaus su Kauno apygardos teismo veiklos teritorija, Klaipėdos apygardos skyriaus su Klaipėdos apygardos teismo veiklos teritorija, Panevėžio apygardos skyriaus su Panevėžio apygardos teismo veiklos teritorija ir Šiaulių apygardos teismo su Šiaulių apygardos teismo veiklos teritorija, manome, kad turėtų būti viena Administracinių ginčų komisija, kurią sudaro Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių skyriai, analogiškai kaip Regionų apygardos administracinio teismo atveju.

Dėl pastabų ir pasiūlymų MAĮ ir MUVGIĮ projektams

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija rengia Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 pakeitimo įstatymo projektą, Mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX2112 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – AM MUVGIĮ projektas) (toliau kartu – AM įstatymų projektai).

AM MUVGIĮ projektu keičiamas įstatymas dėstomas nauja redakcija, kartu įtraukti ir pateiktame Jūsų derinti MUVGIĮ projekte parengti mokesčių ginčų nagrinėjimo tvarkos pakeitimai. AM įstatymų projektai 2026-03-23 per TAIS (Nr. 26-4409, Nr. 26-4410, Nr. 26-4411, Nr. 26-4412) buvo pateikti derinti ir Teisingumo ministerijai. Atkreipiame dėmesį, kad AM įstatymų projektai, įskaitant AM MUVGIĮ projektą, patikslinti pagal Jūsų 2026-04-16 raštu Nr. 26-4409 pateiktą išvadą. AM MUVGIĮ projekte nauja redakcija dėstomo Mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 10 straipsnio 1 dalis, laikant ją pertekline, išbraukta ir siūloma nustatyti, kad mokesčių ginčų nagrinėjimo tvarkos pakeitimai įsigaliotų nuo 2027 m. sausio 1 d.

Papildomai informuojame, kad derinimo TAIS metu 2026-04-14 iš Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos gauta išvada AM įstatymų projektams Nr. 28, kurioje pateiktas pasiūlymas iš esmės keisti mokesčių ginčų sprendimo sistemą ir įvesti naują finansinį mechanizmą (proceso išlaidų atlyginimą) viršija Aplinkos ministerijos rengiamų AM įstatymų projektų reguliavimo sritį. Atsižvelgiant į tai, persiunčiame Jums Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos pastabas ir pasiūlymus.

Dėl įtraukimo į bendrą paketą

Kaip jau esame nurodę 2026-01-15 raštu Nr. D8(E)-198, tuo atveju, jeigu aukščiau nurodytoms pastaboms bus nepritarta, ir siekiant numatomos bendros taisyklės taikymo nuoseklumo, būtų tikslinga prailginti administracinių sprendimų ir veiksmų (neveikimo)

apskundimo terminus iki dviejų mėnesių, nurodytus Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 11 straipsnyje, Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 12 straipsnyje ir Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnyje. Manome, kad kituose Aplinkos ministerijos reguliavimo srityje galiojančiuose įstatymuose paliktini nustatyti trumpesni administracinių sprendimų ir veiksmų (neveikimo) apskundimo terminai.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, pakartotinai teikiame Architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 11 straipsnio pakeitimo įstatymo, Statybos įstatymo Nr. I-1240 12 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 18 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektus ir lyginamuosius variantus. Tuo atveju, jei aukščiau nurodytoms pastaboms bus nepritaikiama, prašome juos pateikti su kitais Jūsų parengtais Įstatymų projektais kaip susijusius projektus ir atitinkamai patikslinti aiškinamąjį raštą. Manome, kad, siekiant užtikrinti teisėkūros sistemiškumo principo įgyvendinimą, šiuose teikiamuose įstatymų projektuose numatyti pakeitimai turėtų įsigaliooti kartu su Įstatymų projektuose numatytais pakeitimais, o ne vėliau (tuo atveju, jei Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2027 m. gruodžio 31 d. pateiktų Lietuvos Respublikos Seimui atskirų sričių visuomeninius santykius reguliuojančių įstatymų pakeitimo įstatymų projektus).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo Nr. X-914 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
2. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo Nr. I-1240 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo Nr. I-1607 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas ir projekto lyginamasis variantas, 2 lapai.
4. Lietuvos vandens tiekėjų asociacijos 2026-04-14 raštas Nr. 28 dėl pastabų ir pasiūlymų AM įstatymų projektams, 3 lapai.

Aplinkos viceministrė

Akvilė Gargasaitė

J. Aukštinaitytė, tel. +370 695 01513, el. p. justina.aukstinaityte@am.lt
 V. Beleckaitė, tel. +370 615 82 713, el. p. vita.beleckaite@am.lt
 L. Mikuckienė, tel. +370 695 65934, el. p. lina.mikuckiene@am.lt
 E. Minkevičius, tel. +370 614 45323, el. p. edvardas.minkevicius@am.lt
 K. Nesteckienė, tel. +370 669 33257, el. p. kristina.nesteckiene@am.lt
 R. Planutienė, tel. +370 696 82 448, el. p. renata.planutiene@am.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Rūmų sprendimai dėl architektų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo arba galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Rūmų tarybai, **Lietuvos administracinių ginčų komisijai (jos teritoriniams padaliniams)** ar administraciniam teismui per ~~30 dienų~~ **2 mėnesius** nuo sprendimo įteikimo architektui dienos. Rūmų taryba gali skundą atmesti kaip nepagrįstą arba jį priimti ir įpareigoti Rūmus nagrinėti iš naujo. Rūmų sprendimai dėl architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo skundžiami ~~vadovaujantis~~ Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ~~6 straipsnio 27 dalyje~~ nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsimi laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 11 straipsnio 7 dalyje nustatytų terminų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ARCHITEKTŲ RŪMŲ ĮSTATYMO NR. X-914
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Rūmų sprendimai dėl architektų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo arba galiojimo panaikinimo gali būti skundžiami Rūmų tarybai, Lietuvos administracinių ginčų komisijai (jos teritoriniams padaliniams) ar administraciniam teismui per 2 mėnesius nuo sprendimo įteikimo architektui dienos. Rūmų taryba gali skundą atmesti kaip nepagrįstą arba jį priimti ir įpareigoti Rūmus nagrinėti iš naujo. Rūmų sprendimai dėl architekto profesinės kvalifikacijos pripažinimo skundžiami Reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsiama laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos architektų rūmų įstatymo 11 straipsnio 7 dalyje nustatytų terminų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I-1163 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 26-4409, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX2112 12 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 26-4410, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ APLINKOS TERŠIMĄ ĮSTATYMO NR. VIII-1183 10 IR 11 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 26-4411

Lietuvos vandens tiekėjų asociacija (toliau – Asociacija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos parengtais Lietuvos Respublikos mokesčio už valstybinius gamtos išteklius įstatymo Nr. I-1163 pakeitimo įstatymo projektu Nr. 26-4409 (toliau – MUVGIĮ projektas), Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX2112 12 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 26-4410 (toliau – MAĮ projektas), Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo Nr. VIII-1183 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. 26-4411 (toliau – MUATĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai), teikia šias pastabas:

1. Pastebime, kad MUVGIĮ siekiama nustatyti mokestinių prievolių pažeidimą lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, tuo tarpu tokių aplinkybių pasigendama MUVGIĮ projekte. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu mokestinis pažeidimas MUATĮ nuostatomis kvalifikuojamas vienodai griežtai, nepriklausomai nuo padaryto nusižengimo pavojingumo, pažeidimą padariusio asmens tyčinio veikimo ar neveikimo. Kitaip tariant, visi nustatyti pažeidimai vertinami kaip vienodai pavojingi piktnaudžiavimo atvejai, kuriais siekiama sąmoningai nuslėpti mokesčio dydį. Dėl šios priežasties asmenims neretai taikomos neproporcingai griežtos sankcijos, kurios vėliau išteisminių ar teisminių ginčų metu dažnai pripažįstamos neproporcingomis ir yra mažinamos. Siūlome MUATĮ projektą papildyti lengvinančių aplinkybių nuostatomis, sukuriant prielaidas patikrinimą atliekančioms institucijoms pažeidimą padariusiems asmenims taikyti proporcingą atsakomybę.

2. Tiek MUATĮ tiek MUVGIĮ pasigendama visiško nuostolių atlyginimo principo taikymo. Pažymėtina, kad valstybei padarytos žalos (nesumokėtos mokestinės prievolės) atlyginimas turėtų būti grindžiamas deliktinės atsakomybės ir visiško žalos atlyginimo principais (nesumokėtas mokestinės prievolės atlyginimas turėtų būti grindžiamas deliktinės atsakomybės ir visiško žalos atlyginimo principais). Atkreiptinas dėmesys, kad kylantys mokestiniai ginčai dažnai būna susiję su aplinkybe, kai dėl atidumo apskaičiavimo klaidų, neturint tikslo nuslėpti taršos mokesčio, tam tikrų mokestinių pozicijų atžvilgiu deklaruojamos didesnės mokėtino mokesčio sumos, o kitų – mažesnės, nei faktiškai turėjo būti sumokėtos. Tokiu atveju nors faktiškai pagal atskirą mokestinę poziciją deklaracijoje nustatoma nepriemoka, bendroje deklaracijos apimtyje gali susidaryti mokėtino mokesčio permoka arba gerokai mažesnis padarytos žalos dydis. Tuo tarpu pagal esamą teisinį reglamentavimą mokestinį patikrinimą atliekanti institucija tokią situaciją vertina fragmentiškai (selektyviai), neatsižvelgdama į visą mokestinį objektą, kuriam išduotas leidimas, ir ignoruodama per kitas mokestines pozicijas deklaruotas bei sumokėtas mokesčio permokas. Tokių aplinkybių kontekste akivaizdžiai pasigendama vienos iš atsakomybei kilti būtinųjų sąlygų – mokestinės žalos Valstybei elemento. Toks pažeidimas neturėtų būti tapatinamas su reikšmingu pažeidimu, ypač tada kai jis gali būti ištaisytas patikslinus deklaraciją. Atsižvelgdami į tai, siūlome Tiek MUATĮ, tiek MUVGIĮ projektuose įtvirtinti, kad mokestinės sankcijos taikymo objektu laikomas faktinis

skirtumas, kuris susidarė tarp veiklos vykdytojo sumokėtos mokesčio sumos ir tos sumos, kuri turėjo būti sumokėta per mokestinį laikotarpį.

3. Nesutinkame su MUVGIĮ projekte dėstomo Įstatymo 9 straipsnio 4 dalies nuostata „Ekonominė sankcija už šio įstatymo pažeidimus neatleidžia mokesčio mokėtojo nuo atsakomybės už susijusius aplinkos apsaugos ar išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus“.

Aiškinamajame rašte pateiktas teiginys, kad ekonominė sankcija pagal MUVGIĮ ir administracinė ar kitokia atsakomybė pagal aplinkos apsaugos teisės aktus savaime nėra tapačios, nes saugo skirtingus teisinius gėrius, yra nepagrįstas ir neatitinka Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotos doktrinos. Vertinant, ar asmeniui taikomos kelios atsakomybės priemonės už tą patį elgesį, lemiamą reikšmę turi ne formali sankcijų kvalifikacija ar jų įtvirtinimas skirtinguose teisės aktuose, o jų esmė, taikymo pagrindas ir faktinis poveikis asmens teisei padėčiai.

Jeigu padidintas mokestis pagal MUVGIĮ ir administracinė atsakomybė pagal aplinkos apsaugos teisės normas yra grindžiami tuo pačiu faktiniu pažeidimu – neteisėtu ar netinkamu gamtos išteklių naudojimu – toks dvigubas reagavimas iš esmės reiškia baudimą už tą patį elgesį. Todėl vien deklaratyvus teiginys apie skirtingus saugomus teisinius gėrius negali pateisinti sankcijų kumuliacijos. Priešingai, būtina vertinti, ar padidintas mokestis faktiškai neatlieka sankcijos funkcijos ir ar papildomos administracinės ar kitokios atsakomybės taikymas už tą patį pažeidimą nesukuria neproporcingo ir konstituciškai nepateisinamo baudimo dubliavimo.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra išaiškinęs, kad, siekiant išvengti *non bis in idem* principo pažeidimo, turi būti konstatuota, kad turtinių sankcijų taikymo neigiami padariniai nepaveikia ir negali paveikti vieno ir to paties asmens nuosavybės. Priešingu atveju asmuo, pakartotinai patiriantis neigiamo pobūdžio turtinius padarinius, būtų pripažintas baudžiamu antrą kartą. Abi sąlygos (skirtingos traukiamų atsakomybėn fizinio ir juridinio asmens valios egzistavimas, taip pat turtinio pobūdžio sankcijos poveikis skirtingų subjektų nuosavybei) yra būtinos. Nustačius patrauktų atsakomybėn fizinio ir juridinio asmenų valios tapatumą arba nustačius, kad dvigubo nubaudimo atvejais neigiami teisiniai sankcijų taikymo padariniai tenka vienam asmeniui, privalu konstatuoti *non bis in idem* principo pažeidimą, ir tokia situacija turi būti taisoma panaikinant vieną iš paskirtų sankcijų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. sausio 24 d. nutartis administracinio nusižengimo byloje Nr. 2AT-1-495/2023).

Dėl paminėtų argumentų prašome iš MUVGIĮ projekte nauja redakcija dėstomo Įstatymo 9 straipsnio 4 dalies išbraukti sakinį „Ekonominė sankcija už šio įstatymo pažeidimus neatleidžia mokesčio mokėtojo nuo atsakomybės už susijusius aplinkos apsaugos ar išteklių naudojimo reikalavimų pažeidimus“.

4. Siūlome MUATĮ projektą papildyti nuostatomis, kurios aiškiai susietų padidintų mokesčių už aplinkos teršimą tarifų taikymą su mokesčio mokėtojo pareigos pažeidimu pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/3019 dėl komunalinių nuotekų valymo (toliau – Direktyva) įgyvendinančią teisinį reguliavimą. Įstatyme turėtų būti nustatyta, kad MUATĮ 2 priede numatyti padidinti mokesčių tarifai būtų taikomi tik tais atvejais, kai konkretus mokesčio mokėtojas pagal Direktyvą įgyvendinančią teisinį reguliavimą turėjo pareigą įdiegti ketvirtinį nuotekų valymą, tačiau šios pareigos neįvykdė. Toks teisinis reguliavimas užtikrintų, kad padidinti tarifai būtų taikomi ne formaliai, o kaip sankcinė ir prevencinė priemonė už aiškų ir nustatytą Europos Sąjungos (toliau – ES) teisėje įtvirtintos pareigos pažeidimą. Tai leistų išvengti situacijų, kai padidintas mokestinis krūvis taikomas subjektams, kuriems ketvirtinio nuotekų valymo įdiegimas pagal Direktyvą įgyvendinančią teisinį reguliavimą dar nebuvo privalomas arba kuriems tokia pareiga apskritai nekilo.

Be to, siūlomas pakeitimas sustiprintų teisinio aiškumo, proporcingumo ir teisėtų lūkesčių principų įgyvendinimą, nes mokesčių mokėtojai galėtų aiškiai identifikuoti momentą, nuo kurio jų neveikimas sukelia ne tik aplinkosaugines, bet ir mokestines pasekmes. Tuo pačiu toks reguliavimas sudarytų prielaidas nuosekliam nacionalinės teisės suderinimui su Europos Sąjungos teisės reikalavimais ir užtikrintų, kad padidinti mokesčių tarifai būtų taikomi kaip pagrįsta ir tikslinga priemonė skatinti ketvirtinio nuotekų valymo technologijų diegimą.

5. Šiuo metu jau galioja mokestinių ginčų, kylančių iš MUATĮ, *privaloma* ikiteisminė nagrinėjimo procedūra. *Privalomą* ikiteisminę mokestinių ginčų nagrinėjimo procedūrą siūloma nustatyti ir MUVGIĮ projektu. Taigi, mokesčio mokėtojai, nesutinkantys su aplinkosauginių mokesčių administratoriaus sprendimais, negali išvengti bylinėjimosi Mokestinių ginčų komisijoje

(toliau – MGK) išlaidų. Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti MAĮ projektą nauju straipsniu, suteikiančiu Mokestinių ginčų komisijai (toliau – MGK) įgaliojimus priteisti mokesčių mokėtojų bylinėjimosi išlaidas tais atvejais, kai MGK, išnagrinėjusi mokestinį ginčą, visiškai ar iš dalies patenkina mokesčių mokėtojo skundą. Toks teisinis reguliavimas sustiprintų efektyvią mokesčių mokėtojų teisių apsaugą ir užtikrintų teisingumo principo įgyvendinimą ikiteisminėje ginčų nagrinėjimo stadijoje.

Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas lemia situaciją, kai mokesčių mokėtojas, net ir pagrįstai ginčydamas neteisėtus ar nepagrįstus mokesčių administratoriaus sprendimus, privalo pats padengti būtinas išlaidas teisei pagalbai, nors ginčas išsprendžiamas jo naudai. Tokia praktika iš esmės perkelia neteisėtų administracinių sprendimų finansinę naštą mokesčių mokėtojui ir gali atgrasyti jį nuo teisės ginti savo interesus, ypač sudėtingesniuose ar didesnės apimties mokestiniuose ginčiuose.

Įtvirtinus galimybę MGK priteisti bylinėjimosi išlaidas, būtų atkurtas šalių procesinis balansas ir sudarytos sąlygos realiai, o ne formaliai, pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą. Be to, toks pakeitimas skatintų mokesčių administratorių atsakingiau ir kruopščiau priimti sprendimus, žinant, kad nepagrįstų ar neteisėtų sprendimų atveju valstybei gali tekti atlyginti mokesčių mokėtojo patirtas išlaidas.

Manome, kad bylinėjimosi išlaidų priteisimas ikiteisminėje stadijoje prisidėtų prie procesinio ekonomiškumo principo įgyvendinimo, nes mokesčių mokėtojai būtų labiau motyvuoti ginčus baigti MGK, nesikreipiant į teismą vien tam, kad būtų atgaautos patirtos išlaidos. Tai leistų sumažinti administracinių teismų darbo krūvį ir paskatintų ginčų sprendimą ankstesnėje, efektyvesnėje stadijoje.

Pastebime, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) byloje C-228/24 UAB „Nordcurrent Group“ prieš Valstybinę mokesčių inspekciją priėmė 2025 m. balandžio 3 d. sprendimą būtent pagal MGK kreipimąsi, kas reiškia, kad ESTT ją laikė institucija, turinčia teisę kreiptis dėl prejudicinio sprendimo — taigi atitinkančia „teismo“ kriterijus pagal ES teisę.

Be to, plačiau argumentus, kodėl turėtų būti numatytas MGK patirtų proceso išlaidų atlyginimas, žr. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. kovo 19 d. nutarime Nr. KT45-A-N3/2021.

Atsižvelgiant į tai, siūlome MAĮ projektą papildyti nauju straipsniu:

„2¹ straipsnis. Įstatymo papildymas 159¹ straipsniu.

Papildyti Įstatymą 159¹ straipsniu ir jį išdėstyti taip:

„159¹ straipsnis. Proceso išlaidų atlyginimas mokestinių ginčų komisijoje

1. Mokestinių ginčų komisija, išnagrinėjusi mokestinį ginčą ir visiškai ar iš dalies patenkinusi mokesčių mokėtojo skundą, mokesčių mokėtojo prašymu sprendžia proceso išlaidų atlyginimo klausimą.

2. Proceso išlaidų atlyginimui, jų rūšims, priteisimo sąlygoms, dydžio nustatymo kriterijams ir paskirstymui mutatis mutandis taikomos Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatos, reglamentuojančios proceso išlaidų atlyginimą administracinėse bylose.“.

Asociacijos prezidentas

Eimantas Kirkliuskas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240
12 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 23 dalį ir ją išdėstyti taip:

„23. Atestavimą atliekančios organizacijos sprendimas dėl kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento išdavimo (neišdavimo), kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento galiojimo sustabdymo ar galiojimo panaikinimo per ~~vieną mėnesį~~ **2 mėnesius** nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas atestavimą atliekančiai organizacijai, Lietuvos administracinių ginčų komisijai (**jai teritoriniams padaliniams**) ar administraciniam teismui Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsimi laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 12 straipsnio 23 dalyje nustatytą terminą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
STATYBOS ĮSTATYMO NR. I-1240
12 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 23 dalį ir ją išdėstyti taip:

„23. Atestavimą atliekančios organizacijos sprendimas dėl kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento išdavimo (neišdavimo), kvalifikacijos atestato ir (ar) teisės pripažinimo dokumento galiojimo sustabdymo ar galiojimo panaikinimo per 2 mėnesius nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas atestavimą atliekančiai organizacijai, Lietuvos administracinių ginčų komisijai (jos teritoriniams padaliniams) ar administraciniam teismui Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo, Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo ir Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsimi laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 12 straipsnio 23 dalyje nustatytų terminų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO NR. I-1607
18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Skundas Nacionalinės žemės tarnybos vadovui paduodamas per ~~20 darbo dienų~~ **2 mėnesius** nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos vadovo arba jo įgalioto viešojo administravimo funkcijas vykdančio Nacionalinės žemės tarnybos padalinyje vadovaujamas pareigas einančio valstybės tarnautojo sprendimo įteikimo suinteresuotam asmeniui, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos.“.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsimi laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS REFORMOS ĮSTATYMO NR. I-1607
18 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Skundas Nacionalinės žemės tarnybos vadovui paduodamas per 2 mėnesius nuo skundžiamo Nacionalinės žemės tarnybos vadovo arba jo įgalioto viešojo administravimo funkcijas vykdančio Nacionalinės žemės tarnybos padalinyje vadovaujamas pareigas einančio valstybės tarnautojo sprendimo įteikimo suinteresuotam asmeniui, atliktų veiksmų ar atsisakymo juos atlikti (neveikimo) dienos.“.

2 straipsnis. Įstatymo taikymas

Kai pagal ankstesnį teisinį reguliavimą pradėti skaičiuoti nustatyti apskundimo terminai nėra pasibaigę, įsigaliojus šiam įstatymui jie pratęsimi laikantis šiuo įstatymu pakeistoje Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymo 18 straipsnio 6 dalyje nustatytų terminų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 188602370, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 23, 26, 27, 28, 29, 35, 70, 792, 114, 115, 117 IR 156 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1234 11 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS IKITEISMINIO ADMINISTRACINIŲ GINČŲ NAGRINĖJIMO TVARKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1031 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 19, 20, 21 IR 22 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112 2, 1041, 145, 146, 148, 151, 152, 155, 156 IR 159 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 301 IR 312 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MUITINĖS ĮSTATYMO NR. IX-2183 38 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIO UŽ VALSTYBINIUS GAMTOS IŠTEKLIUS ĮSTATYMO NR. I 1163 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO / 26-5295
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-04-28 Nr. D8(E)-1618
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2026-04-28 Nr. 1T-601
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Akvilė Gargasaitė, Viceministras
Sertifikatas išduotas	AKVILĖ GARGASAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-04-28 13:45:58 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-04-28 13:46:19 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	SK ID Solutions EID-Q 2021E, SK ID Solutions AS EE
Sertifikato galiojimo laikas	2025-10-29 18:58:07 – 2030-10-29 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	7
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.4
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-04-28 15:38:29)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-04-28 15:38:30 DBSIS